

Innkalling

Møte: Havnestyret
Møtested: Skur 38, Vippetangen
Møtedato: 15.04.2024
Tid: Kl. 16:00
Sekretariat: Hans Bernhard Klepsland

Forfall meldes til utvalgssekretær Hans Klepsland, tlf. 482 62 056.
E-post: hans.klepsland@oslohavn.no.

Varamedlemmer møter kun ved særskilt innkalling.

Sakspapirene ligger i Acos Møteportal.

Innkalling er sendt til havnestyrets medlemmer og varamedlemmer.

Saker til behandling

Type	Saksnr.	Sakstittel	
FS		Protokoll fra forrige havnestyremøte	
FS		Avgradering av saker	
FS		Rapport vedr. bruk av fullmakter	
FS		Habilitet	
ST	11/24	Internkontroll og compliance i HAV 2023	-
ST	12/24	Internrevisjon i HAV	-
ST	13/24	Forberedende generalforsamling Hav Eiendom AS	§ 23 4. ledd
ST	14/24	Fisketorget	§ 14 1. ledd
ST	15/24	Havnedirektørens orientering	§ 14 1. ledd
FS		Eventuelt	

Oslo, 9. april 2024

Saksframlegg

Utv.nr.	Utvalg	Møtedato
11/24	Havnestyret	15.04.2024

Arkivsak: 22/88 - 3
Saksbehandler: Christian Peder Braarud / fagsjef
Compliance

Internkontroll og compliance i HAV 2023

Saken gjelder:

- Ledelsens gjennomgang for 2023.
- Forslag til årshjul for HAV 2024

Saken behandles i havnestyret iflg.:

Havnestyret vedtar årshjul for 2024. Dette er også en orientering om oppsummering av interne kontroller i HAV for 2023 samt tiltak for å ytterligere styrke HAVs interne kontroller i 2024.

Økonomiske konsekvenser for Oslo Havn KF:

Det er ingen direkte økonomiske konsekvenser av god internkontroll og compliance, men god internkontroll vil bidra til HAVs resultatmål #2.

Budsjettmessige forhold:

Saken har ingen budsjettmessige konsekvenser for HAV.

Havnedirektørens vurderinger:*Ledelsens gjennomgåelse 2023*

HAV gjennomførte i januar og februar Ledelsens gjennomgåelse i henhold til revidert rutine 3721 Ledelsens gjennomgåelse i HAV med følgende agenda:

- Gjennomgang av måloppnåelse basert på LG1 i avdelingene
- Tiltak og forbedringer etter revisjoner og tilsyn
- Oslo kommunes instruks for internkontroll og virksomhetsstyring
- Tildelingsbrev 2023
- Lover og forskrifter
- Avviksbehandling - EQS
- Forvaltning av rutiner i EQS
- Risikoidentifikasjon basert på denne LGI

Ledelsens gjennomgåelse ble gjennomført først i hver avdeling og deretter for hele virksomheten i Lederforum.

Gjennomgang av måloppnåelse i de forskjellige avdelingene har gitt en god gjennomgang av mål og måloppnåelse i de forskjellige avdelingene. Dette viser at det er en stor variasjon i definisjon og måling av måloppnåelse. Hav har i dag definert KPler/resultatindikatorer for måloppnåelse. Gjennom 2024 vil HAV utvikle og gjennomføre målinger og rapportering av KPler. Dette vil - sammen med aksjoner som følger av målingene- i seg selv bidra til HAVs resultatmål 2 som er en effektiv og veldrevet havn.

Ledelsens gjennomgåelse for 2023 fokuserte på eksterne krav til HAV gjennom lover og forskrifter og styringssignaler fra Oslo kommune gjennom tildelingsbrev, instruks, rundskriv og bystyrevedtak. I løpet av 2023 er det gjennomført regelmessige compliance-gjennomganger med tilhørende rapportering av:

- Tildelingsbrev 2023
- Instruks for virksomhetsstyring
- Internkontrollinstruks
- Lover og forskrifter

Overvåkingen har gitt vesentlig framgang i den systemiske overvåkingen av samsvar med eksterne krav og forventninger til HAV slik det kommer frem i den vedlagte rapporten fra Ledelsens gjennomgåelse 2023.

For Ledelsens gjennomgåelse 2023 initierte HAV også overvåking og rapportering av samsvar med interne styringssystemer. I første omgang er det overvåking av revisjonsfrister for kvalitetssystemet EQS og entall og behandling av avviksmeldinger. Denne overvåkingen viser at det er et behov for videre oppfølging og rapportering av kvalitets- og styringssystemene. Forventningen er at denne oppfølgingen skal ha samme positive effekt som overvåking av eksterne krav og forventninger til HAV.

Ledelsens gjennomgåelse har munnet ut i en ny risikovurdering som er vedlagt i rapporten fra Ledelsens gjennomgåelse 2023.

De største risikoene identifisert under LG2023 er:

- HAV kan bli skattepliktige som følge av pålegg fra ESA om å betale skatt på kommersielle inntekter der vi er i konkurranse med eksterne aktører.
- Risiko for at Bystyret konkluderer med at Kongshavn velges til samlet utenlandsferjeterminal.
Risiko for ikke å komme til enighet om utbyggingsavtale for Filipstad innen sommeren 2024
Rutinene våre er ikke hensiktsmessige og bidrar ikke til effektiv drift
- Politiske beslutninger som setter oppnåelsen av våre resultatmål i fare
- Utleiearealer er ikke av en teknisk kvalitet som gir maksimal utleiepris
- Risiko for at vi ikke disponerer kaier og arealer optimalt

HAV jobber med risikoreducerende tiltak for disse risikoene integrert inn i den ordinære driften i linjen, og følge opp og rapporterer på risikoene.

For året vil HAV følge opp målinger og rapportering i henhold til årshjulet.

Tiltak for å styrke virksomhetsstyringen i 2024:

Nylig vedtatte KPIer for alle avdelinger og seksjoner vil bli målt og rapportert, og forberingstiltak iverksatt der det identifiseres gap mellom forventninger og måloppnåelse.

Videre vil HAV utvikle og implementere kontrollplaner for å styrke andrelinjekontrollen i organisasjonen.

Rapport fra Ledelsens gjennomgåelse ligger vedlagt denne saken.

Årshjul for HAV

HAV har utviklet og vedtatt nytt årshjul. Det nye årshjulet gir bedre koordinering mellom det tre nivåene styringsnivåene havnestyre, havnedirektør og avdelinger. Styrende for aktivitetene i årshjulet er havnestyremøter, budsjett- og regnskapsfrister og kvartal- og tertialrapportering, samt ledelsens gjennomgåelse. bestemmende for utviklingen av årshjulet er et ønske om å koordinere, forenkle og forsterke ett felles budskap til KON, havnestyre og endre eksterne interessenter gjennom alle kanaler samtidig.

Årshjulet ligger vedlagt denne saken.

Havnedirektørens forslag til vedtak:

Havnestyret tar Ledelsens gjennomgåelse med tilhørende tiltak til orientering.

Havnestyret vedtar foreslåtte Årshjul for HAV.

Ingvar M. Mathisen

John Erling Larsen

havnedirektør

finans- og organisasjonsdirektør

Vedlegg:

08.04.2024 2024-02-05 Ledelsens gjennomgåelse for HAV 2023

08.04.2024 HAV Årshjul

Oslo

Ledelsens gjennomgang Oslo Havn KF Trinn II for 2023

Behandlet og vedtatt i Havneledelsen
5. februar 2024

Agenda

- Gjennomgang av måloppnåelse basert på LG1 i avdelingene
- Tiltak og forbedringer etter revisjoner og tilsyn
- Oslo kommunes instruks for internkontroll og virksomhetsstyring
- Tildelingsbrev
- Lover og forskrifter
- Avviksbehandling - EQS
- Forvaltning av rutiner i EQS
- Risikoidentifikasjon basert på denne LGI

Driftsresultat 2023 (Prognose per 24/1-24)

	2023	2022	
HAV Driftsresultat	NOK '000	NOK '000	Endring
Salgs- og leie inntekter	- 446 938	- 409 349	9,2 %
Driftsinntekter	- 466 042	- 448 566	3,9 %
Driftskostnader f. avskr	302 894	282 177	7,3 %
Avskrivning	68 854	67 397	2,2 %
Finansposter	- 25 703	- 8 913	188 %
Netto Driftsresultat	- 163 148	- 175 302	-6,9 %
Brutto Driftsresultat	- 94 294	- 98 992	-4,7 %

- ▶ Samlede driftsinntekter +3,9% i et år med stor volumnedgang (tonn gods -9,6%) samt reduserte overføringer / engangsposter og lavere strømpriser ift. 2022
 - Hovedforklaringene er økte inntekter fra internasjonal passasjertrafikk ferger/cruise samt økte leiepriser på areal, bygg og lagring
 - Container terminal (Yilport) inntektene ned pga -19% i TEU volum

- ▶ Netto driftsresultat -6,9% pga høye driftskostnader
 - Lønnsutgifter +11% ift. 2022 forklares med lønnsøkning og netto nyansettelser 7 personer (9 fast + 3 vikarer - 5 avganger)
 - +21,8% ift. reg. budsjett
 - Kjøp av varer og tjenester +9,6% ift. 2022
 - +11,3% ift. reg. budsjett

- ▶ Sosiale kostnader og avskrivninger foreløpig estimert

HAV oppnåelse av 2023 Resultatindikatorer (KPI'er)

- prognose per 24. jan

	Resultat indikator (KPI)	Måltall		2023	Akkumulert
1	Mål 1: Mer transport på sjø: Vekst i gods	+30 % i strategiperioden	snitt + 1,5 % pa.	-9,6 %	-0,2 %
2	Mål 1: Mer transport på sjø: Vekst ant. passasjerer	+25 % i strategiperioden	dvs. i snitt + 1,1 % pa.	21,5 %	122 %
3	Mål 2: Bærekraftig økonomi i havna: Avkastning % på sysselsatt kapital*	> 6 % pa.		2,1 %	N/R
4	Mål 2: Arealeffektivitet: antall tonn gods håndtert per kvm i Sydhavna	> 10 tonn/kvm	582 000 kvm i Sydhavna	9,2	N/R
5	Mål 2: Arbeidsmiljø og Sykefravær	< 4 %		7,8 %	N/R
6	Mål 3: Oppfylle Nullutslippsplanen: Utslipp av Co2-ekvivalenter (tonn)	-85 % innen 2030	(fra 2017 nivå 55 000 tonn; dvs. snitt -3 600 tonn pa.)	???	-5,5% per 2022
	* sysselsatt kapital er gj.sn kapital relatert til havnevirksomheten, dvs. totalkapitalen justert for aksjer i HAV Eiendom				

Formål

«...effektiv og rasjonell havnedrift for å tilrettelegge for effektiv og miljøvennlig sjøtransport, føre oppsyn med trafikken i kommunens sjøområde, samt forvalte havnens eiendommer...»

Visjon

«Verdens mest effektive og miljøvennlige bynære havn»

Kjernevirksomhet

Havnedrift og havneutvikling

Forretningsidé

«Lønnsom forretningsdrift som finansierer effektiv og konkurransedyktig tilgang til sjøtransporttjenester for Osloregionen og Norge»

Mål 1

Mer transport på sjø

Mål 1: 30 % mer gods 2040
Mål 2: 25 % flere passasjerer 2040
Mål 3: 95 % redusert CO2 på land i 2025
Mål 4: 50 % redusert CO2 fra skip i 2025
Mål 5: 85 % redusert CO2 totalt i 2030
Mål 6: 50 % lavere totalt NOx utslipp i 2025

Mål 2

Effektiv og veldrevet havn

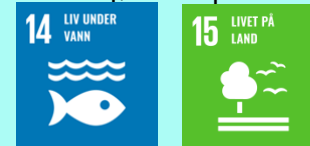

Mål 7: Økt andel og bruk av fornybar energi til skip og landtransport innen 2030
Mål 8: Mer energieffektive bygg, arealer og kaier innen 2030

Mål 3

Miljøvennlig havn og sjøtransport

Mål 9: Unngå akutt forurensing og samarbeide om beredskap
Mål 10: Samarbeid om god økologisk og kjemisk tilstand i fjorden
Mål 11: Kun stedeagne og truede arter på havnas områder i 2030

Mål 4

Bidra til Oslo som attraktiv by

Mål 12: Flere nullutslipps byggeplasser i 2025
Mål 13: 90 % sortert avfall i Oslo Havn i 2025
Mål 14: Foreta støymålinger, bevisstgjøre om støy og behandle innspill fra interessenter
Mål 15: Økt levering av kloakk fra skip innen 2030

Oslo

Plan og utbygging – status 2023 på HAV mål

Mål 1
Mer transport på sjø

Mål 2
Effektiv og veldrevet havn

Mål 3
Miljøvennlig havn og sjøtransport

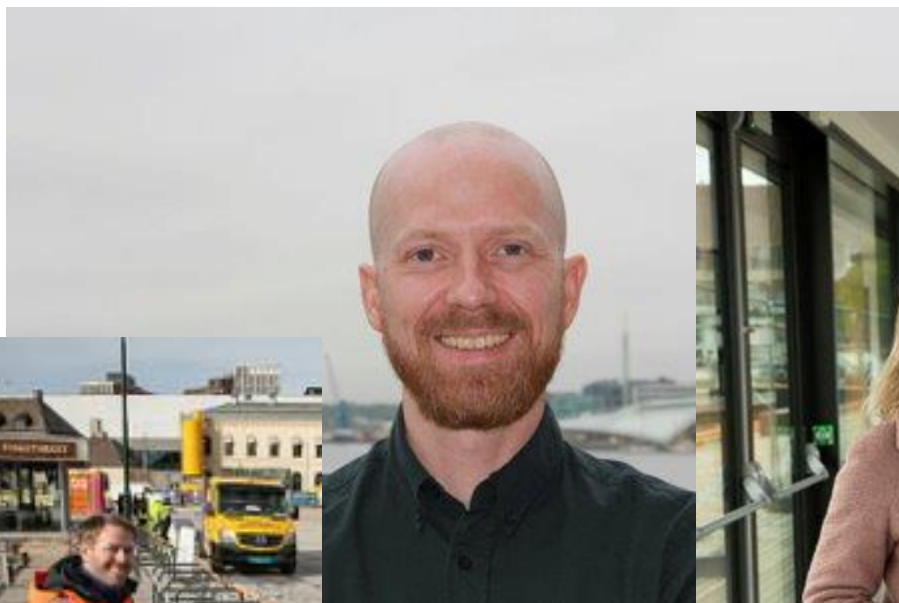

Mål 4
Bidra til Oslo som attraktiv by

Plan- og miljøseksjonen i Oslo Havn

<https://osl.okommune.sharepoint.com/sites/93b07/SitePages/Plan-og-milj%C3%B8seksjonen.aspx>

Miljø

Oslo Havn

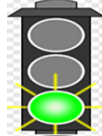
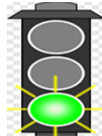
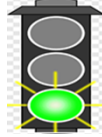
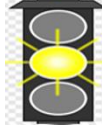
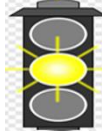
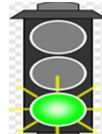
Port of Oslo

Utbygging 2023

Oslo

Prosjekter gjennomført 2023

▶ Buffersone Ormsund - delområde 5		Under P50	Mål 2 Effektiv og veldrevet havn		Mål 4 Bidra til Oslo som attraktiv by
▶ Solceller Skur 84		Under P50		Mål 3 Miljøvennlig havn og sjøtransport	
▶ Ladestasjon tungtransport Grønlia		Under P50	Mål 2 Effektiv og veldrevet havn	Mål 3 Miljøvennlig havn og sjøtransport	Mål 4 Bidra til Oslo som attraktiv by
▶ Samspillentreprenør Ekeberg		Pågår	Mål 2 Effektiv og veldrevet havn		
▶ Perimetersikring kamera/sensorer		Over P50	Mål 2 Effektiv og veldrevet havn		
▶ Mudring Kongshavnkai		Mål 1 Mer transport på sjø	Mål 2 Effektiv og veldrevet havn	Mål 3 Miljøvennlig havn og sjøtransport	Mål 4 Bidra til Oslo som attraktiv by

Gjennomgang av måloppnåelse FDVU-avdeling

- ▶ List mål og oppnåelse av målene for avdelingen.

FDVU-avdelingen ble opprettet 01.04.2023. Intensjonen med å slå sammen gamle Teknisk Avdeling og Forvaltning var å oppnå effektiviseringsgevinster og en bedre og mer samordnet utnyttelse av ressursene. Slik vil vi få mer vedlikehold for hver krone .

Ved oppstart av avdelingen ble det formulert plan med flere delmål. Disse er det arbeidet med gjennom året, og resultatet er vårt forslag til KPI'er for 2024.

Gjennomgang av måloppnåelse - Kommersiell avdeling

- ▶ Liste over resultater for avdelingen.
 - 17% økning inntekter, når alle økonomiske mål
 - 12 % økning i passasjerer
 - 9% reduksjon i gods
 - Vedvarende høy utleiegrad
 - Farvann og Havneoppsyn holder drifts- og investeringsbudsjetter
 - Avdelingen jobber kontinuerlig med å øke inntektene
 - Avdelingen effektiviserer prosessering av varevederlag
- Avdelingen ønsker
 - hyppigere og mer presis periodisering av økonomiske resultater
 - bedre og flere målinger av utnyttelse av kaier og arealer

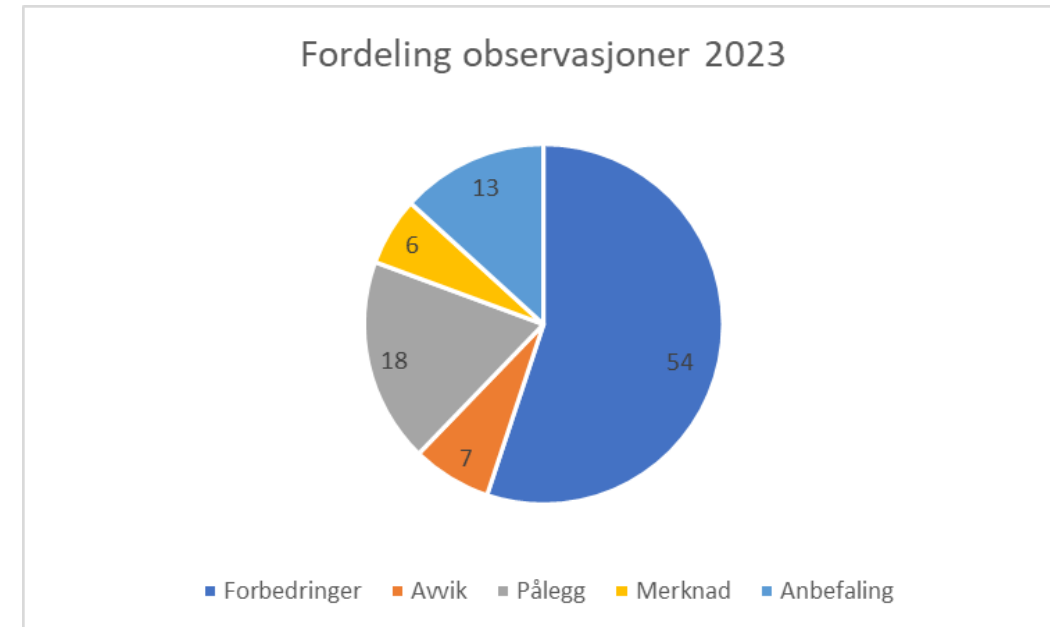
Gjennomgang av måloppnåelse - kommunikasjonseksjon og juridisk sjef

► List mål for avdelingene.

- Juridisk har som KPI-forslag å jobbe preventivt for å hindre juridiske konflikter.
- Kommunikasjon skal revidere kommunikasjonsstrategi.
 - Det gjøre kundetilfredshetsundersøkelser.
 - KPIer er sendt inn til vedtak
 - Kommunikasjon kan kobles bedre på saker tidligere

Tiltak og forbedringer etter revisjoner og tilsyn

- Oppdatèr felter i oppstillingen i denne lenken
- Kommunerevisjonen har ingen anmerkninger
- Internrevisjonen har gitt til 54 forbedringsforslag.
- Internrevisjonen har avdekket fire avvik innen miljøstyring hvorav to er lukket
- Kystverkets tilsyn har hatt gitt 18 pålegg som alle er lukket
- El-tilsynet har gitt tre prosessuelle avvik som er åpne
- Miljøsertifikatrevisjonen har gitt seks merknader hvorav 2 fremdeles er åpne.
- Alle åpne avvik har påbegynt arbeid med lukking

Oslo kommunes instruks for internkontroll og virksomhetsstyring

- ▶ Det er ikke kjennskap til vesentlige avvik i internkontrollregimet
- ▶ Risikovurderinger gjennomføres i samsvar med kravene i instruks for internkontroll.
- ▶ Risikoreduserende tiltak og kontrollaktiviteter vurderes fortløpende. Oslo Havn har god oversikt over risiko på eget område og har et bevisst forhold til hvilket risikonivå som aksepteres.
- ▶ Det arbeides systematisk med å forbedre system og metodikk for risikostyring av hele virksomheten
 - Instruks for virksomhetsstyring
 - Instruksjonen er blitt fulgt opp systematisk gjennom hele året, og det er ingen utestående krav som gir redusert kvalitet på virksomhetsstyringen
 - Internkontrollinstruksjonen
 - Instruksjonen er blitt fulgt opp systematisk gjennom hele året, og det er ingen utestående krav som gir redusert internkontroll.

Tildelingsbrev

- ▶ Oppdater felter i oppstillingen i denne lenken
- ▶ Pågående tiltak er iverksatt og følges opp og er under utarbeidelse, i påvente av eksternrapportering eller avsluttes med denne rapport

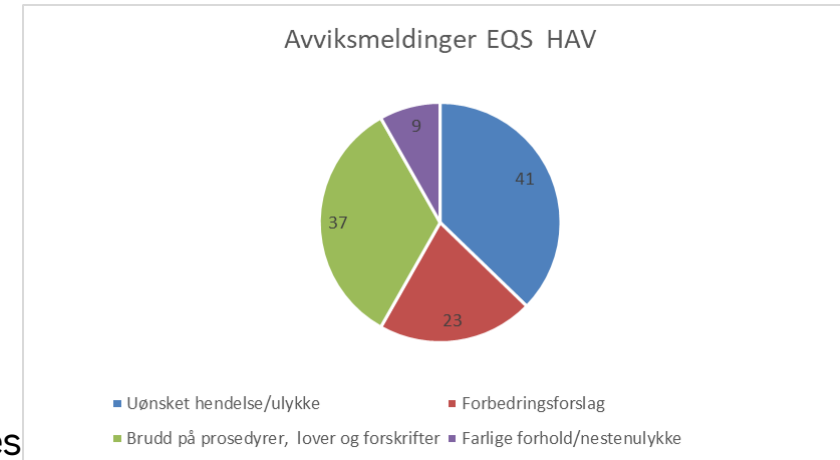
Lover og forskrifter

▶ Lover og forskrifter ligger her

- Tilfredsstillende samsvar i 2023, men fokus på samsvar må opprettholdes for fortsatt å etterleve krav i lover og forskrifter
- Lover og som må bringes i samsvar snarest er
 - Åpenhetsloven
 - Husleieloven

Avviksbehandling - EQS

- ▶ Avviksmeldinger 2023
- ▶ Gj.lukketid 22 arbeidsdager (1dgr->åpen fra 6. Januar 2023)
- ▶ Hvordan oppleves avviksregistreringen?
 - Det er uklare og overlappende rutiner og uklart hva som skal rapporteres
 - Grensesnitt mot FAMAC og avviksrapportering informasjonssikkerhet må defineres
- ▶ Hvordan oppleves avviksbehandlingen?
 - Det rapporteres at det er vanskelig å lukke avvik
 - Rotårsaksanalyse bør bygges inn i avviksbehandlingen
 - Kulturelt: Å melde avvik er å initiere forbedringer, ikke å sladre på en kollega

Forvaltning av rutiner i EQS

▶ Rutiner passert revisjonsfrist

	aug.23	jan.24	
Finans	345	235	110
Plan og utbygging	102	68	34
Kommersiell	21	34	-13
Kommunikasjon	5	6	-1
Havnedirektøren	4	3	1
FDVU	44	33	11
	521	379	142

- Virkemidler for å redusere antall over frist:
 - Revidere rutiner
 - Avvikle gamle og ubrukne rutiner
 - Revidere menysider
 - Bedre prosedyreverk og opplæring for rutiner
- Stolpediagram:

Risikoidentifikasjon basert på denne LGI

#	Beskrivelse av Risiko samt konsekvens dersom risk inntreffer	Identifisert	Konsekvens	Sannsynlighetsnivå	Risk-nivå	Tiltak	Tiltaksansvarlig	Risk-eier	Resultatmål	Fagområde
1	Risiko for skader og langvarig sykdom grunnet manglende systemisk ansvar for HMS og internkontrollforskriften	LG2023	4	2	8	Organisatoriske tiltak			2	FDVU
2	Risiko for å ikke få regulert Kneppeskjær med konsekvenser for CCS-prosjektet	LG2023	4	2	8	Får sterk prosessstøtte av politisk ledelse	HN	EDR	1-4	P&U
3	Risiko for overskridelser på Ekeberganlegget	LG2023	3	2	6	Sterk og tett økonomioppfølging, regelmessige styringsgruppemøter	EJ	EDR	2	P&U
4	Risiko for ikke å komme til enighet om utbyggingsavtale for Filipstad innen sommeren 2024	LG2023	4	3	12	Slutføre forhandlinger før sommeren 2024, alternativt løfte uenighetspunkter til politisk nivå.	EDR	EDR	1-4	P&U
5	Risiko for ikke å få regulert utfylling av Sjursøybassenget i 2024	LG2023	3	2	6	Gjennomføre parallell planprosess i 2024.	HN	EDR	2, 4	P&U
6	Risiko for ikke å få en avtale med EBY om rehabilitering av Vippetangaia	LG2023	3	2	6	Slutføre forhandlinger med EBY, eventuelt løfte til direktør-nivå	EJ	EDR	2	P&U
7	Risiko for at Bystyret konkluderer med at Kongshavn velges til samlet utenlandsferjeterminal.	LG2023	5	3	15	Drive strategisk påvirkning i alle kanaler fram til endelig vedtak	HN	EDR	1-4	P&U
8	Utleiearealer er ikke av en teknisk kvalitet som gir maksimal utleiepris.	LG2023	2	5	10	Bedre avstemming av vedlikeholdsbehov mot kunde- og egenkrav			2	Komm
9	Risiko for at vi ikke disponerer kaier og arealer optimalt	LG2023	2	5	10	Hele tiden rasjonalisere arealer og forbedre samhandling mellom avdelingene.			2	Komm
10	Rutinene våre er ikke hensiktsmessige og bidrar ikke til effektiv drift.	LG2023	2	5	10	Økt fokus på bedre definisjoner av styringsnivåer, oppdatering av rutiner som er bedre tilpasset organisasjon og arbeidsprosesser.			2	Komm
11	Politiske beslutninger som setter oppnåelsen av våre resultatmål i fare.	LG2023	5	2	10				2	Fin-/Org
12	Permanente personskader eller død som en følge av at vi ikke gjør risikovurderinger av jobber	LG2023	5	1	5	Holdningskampanje, særskilt rettet mot kontorpersonale			2	Fin-/Org
13	HAV blir skattepliktige som følge av pålegg fra ESA om å betale skatt på kommersielle inntekter der vi er i konkurranse med eksterne aktører.	LG2023	4	4	16	Organisere kommersiell virksomhet i ASer			2	Fin-/Org

Risikoidentifikasjon basert på denne LGI

SANNSYNLIGHET
Meget liten
Liten
Moderat
Stor
Svært stor

KONSEKVENNS
1 Ubetydelig
2 Lav
3 Moderat
4 Alvorlig
5 Svært alvorlig

RISIKO
Lav
Middels
Høy

De ulike nivåene for sannsynlighet, konsekvens og risiko.

Konsekvensmatrise					
	Liv og helse	Miljø	Økonomi	Omdømme	Måloppnåelse
5 Svært alvorlig	Dødsfall eller stor permanent personskaade på flere	Permanent, stor miljøskade	> 100 MNOK	Langvarige (5 dager+) og svært negative oppslag i riksdekkende media. Vesentlig tap av tillit hos innbyggere og samfunnet. Negative oppslag i riksdekkende media over flere dager. Tap av tillit hos innbyggere og samfunnet.	Hindrer oppnåelsen av Oslo Havn sine strategiske mål
4 Alvorlig	Stor permanent personskaade	Stor miljøskade av noe varighet	60-100 MNOK	Mindre eller kortvarige oppslag i riksdekkende media. Kortvarig tap av tillit	Truer måloppnåelsen av Oslo Havn sine mål
3 Moderat	Personskaade med sykehusinnleggelse	Mellomstor miljøskade	30-60 MNOK	Oppslag i lokale media over tid	Forsinker oppnåelsen av Oslo Havn sine strategiske mål
2 Lav	Personskaade med fravær	Mindre miljøskade	1-30 MNOK	Lokal notis	Forsinker utviklingen av Oslo Havn
1 Ubetydelig	Mindre personskaade	Mindre miljøhendelse uten nevneverdig miljøskade	< 1MNOK		Skaper situasjoner som krever ressurser til håndtering

Kriterier for hver kategori for konsekvens og sannsynlighet er definert her i

- konsekvensmatrisen
- sannsynlighetsmatrisen (nedenfor)

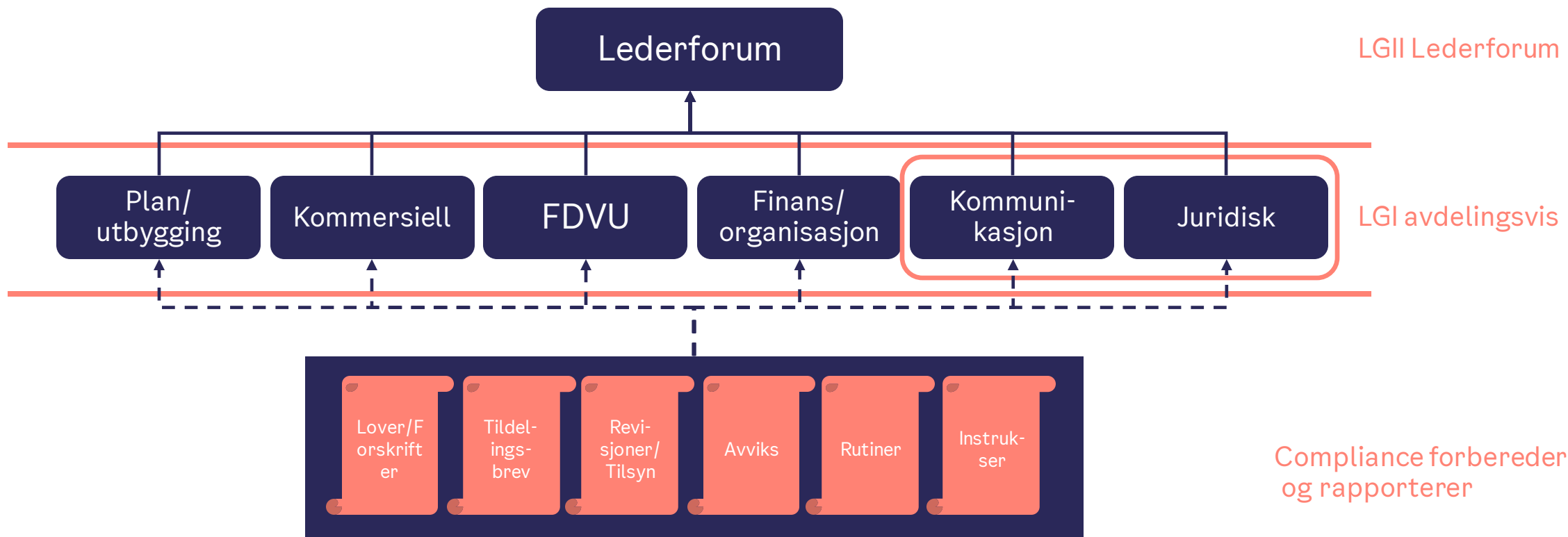
Risikoidentifikasjon basert på denne LGI

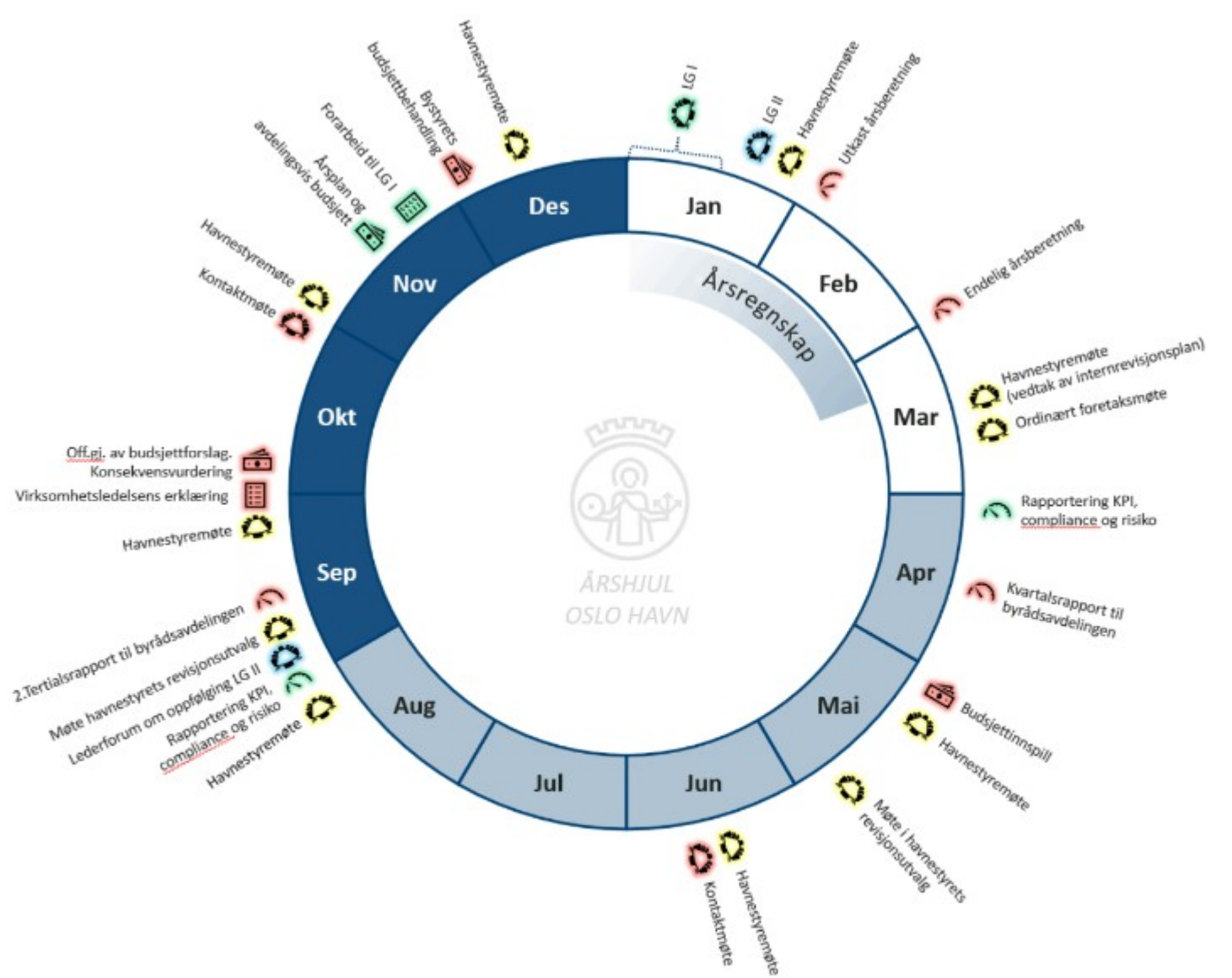
Sannsynlighetskategorier og -nivåer		
	Hvor ofte skjer det?	
	Forventning	Estimert sannsynlighet
Svært stor	Svært ofte	75-100%
Stor	Ofte	60-75%
Moderat	Av og til	30-60%
Liten	Noen ganger	15-30%
Meget liten	Sjelden	0-15%

Svært stor	Middels	Middels	Høy	Høy	Høy
Stor	Lav	Middels	Middels	Høy	Høy
Moderat	Lav	Lav	Middels	Høy	Høy
Liten	Lav	Lav	Middels	Middels	Høy
Meget liten	Lav	Lav	Middels	Middels	Middels
	1 Ubetydelig	2 Lav	3 Moderat	4 Alvorlig	5 Svært alvorlig

Konsekvens

Forklaring

- Intern rapportering (avd.nivå)
- Avdelingsnivå
- Ekstern rapportering
- Kommunalt nivå
- Havnestyrenivå
- Ledergruppenivå

Saksframlegg

Utv.nr.	Utvalg	Møtedato
12/24	Havnestyret	15.04.2024

Arkivsak: 22/88 - 4
Saksbehandler: Christian Peder Braarud / fagsjef
Compliance

Internrevisjon i HAV

Saken gjelder:

Saken gjelder behandling av internrevisors årsrapport for 2023.

Saken omfatter også beslutning om gjenanskaffelse av internrevisjonstjenester i HAV, samt en oppsummering av erfaringer med internrevisjonstjenestene siden første anskaffelse.

Saken omfatter også videre utvikling av internkontrollene i HAV med særlig vekt på styrking av de systemiske andrelinjekontrollene.

Saken behandles i havnestyret iflg.:

Havnestyret bes beslutte å gjennomføre ny anskaffelse av internrevisjonstjenester.

Internrevisjonsarbeid utføres på vegne av Havnestyret som oppdragsgiver. Internrevisjonsplanen vedtas av Havnestyret for ett år av gangen. Internrevisjonens arbeid skal utføres i samsvar med denne planen.

Havnestyret bes også ta HAVs forbedringer av styring og kontroll av internrevisjonstjenestene til orientering.

Økonomiske konsekvenser for Oslo Havn KF:

Å på ny anskaffe internrevisjonstjenester i HAV kan gi en økonomisk konsekvens oppad begrenset av internrevisjonsplanen som blir vedtatt av Havnestyret.

Budsjettmessige forhold:

Budsjetter må reflektere de økonomiske konsekvensene. Forsterkede internkontroller og styring og kontroll av tjenesten vil bidra til leveranse av effektive tjenester, og HAV og Havnestyrets revisjonsutvalg skal samarbeide tettere om planlegging og kontroll. Internrevisjonsarbeid utføres på vegne av Havnestyret som oppdragsgiver. Internrevisjonsplanen vedtas av Havnestyret for ett år av gangen. Internrevisjonens arbeid skal utføres i samsvar med denne planen.

Havnedirektørens vurderinger:

Internrevisors årsrapport for 2023

Internrevisor leverer sin fulle årsrapport for 2023. Årsrapporten viser at internrevisjonen har utført slutføring av internrevisjonsplanen for 2022 samt hele planen for 2023 med avtalt unntak for revisjonen utvalgte kontrollhandlinger. HAV skal i 2024 utvikle og implementere kontrollplaner som forsterkende andrelinjekontroller. Ett mål med dette er at HAV selv i løpet av inneværende år selv vil utføre kontroller og at internrevisjonen fremover skal begrense seg til å vurdere kontrollregimet. Det har vært enighet mellom HAV og internrevisjonen om denne vurderingen.

Avvik og forbedringer fra internrevisjoner blir fult opp og lukket etter interne rutiner hvor avvik blir prioritert. Internrevisjonen har for 2023 identifisert fire avvik, alle innenfor miljøområdet. To av disse avvikene er i skrivende stund lukket, mens det fremdeles arbeides med planlagte tiltak for de to resterende.

Årsrapporten ligger vedlagt denne saken. Vedlagt årsrapporten ligger de tre siste revisjonene som ikke hittil er presenterte for Havnestyret. Disse er:

- Revisjon av risikostyring. Rådgivende revisjon som oppfølging av revisjon fra 2021. Gjennomgang av forbedringer og støtte til ytterligere forbedringer i forhold til risikostyring, ledelsens gjennomgåelse og årshjul mest spesifikt. Revisjonen skjedde i en viss grad i sanntid med ledelsens gjennomgåelse og oppdatering av denne rutinen, og har i tillegg avstedkommet forbedringer som blir fulgt opp.
- Revisjon av personvern og informasjonssikkerhet. Revisjonen har fulgt opp arbeidet innenfor personvern- og informasjonssikkerhetsområdet. Revisjonen peker på det fortsatte behovet for å implementere beskrevet organisasjon, ferdigstille arbeid med verdivurderinger og risikovurderinger, og etterleve Oslo Havns plikter som behandlingsansvarlig.
- Gjennomgang av Havnedirektørens reiseregninger. Fra rapporten «Oppsummert finner vi at havnedirektøren i all hovedsak oppfylder krav til formalia rundt registrering og levering av reiseregninger. De er tidsriktige, og alle originale bilag er vedlagt. Ingen beløp fremstår urimelig på de kontrollerte reisene.» Observasjoner og refleksjoner for ytterligere forbedringer ligger i vedlegget.

Internrevisjoner etter siste rapport fra internrevisor har ikke avstedkommet nye avvik.

Internrevisjonstjenester i HAV

HAV har siden 2021 kjøpt internrevisjonstjenester av PwC etter en lukket anbudskonkurranse avholdt i 2020. Internrevisjonen har gjennom 2021, 2022 og 2023 gjennomført internrevisjonsoppdrag etter en årsplan vedtatt i Havnestyret etter innstilling fra Havnedirektør basert på forslag fra internrevisjonen. Disse forslagene til internrevisjonsplaner er baserte på HAVs eget risikobilde supplert med erfaringer fra tidligere revisjoner av HAV og generelle vurderinger.

I fjor gikk avtalen om anskaffelse av internrevisjonstjenester ut på tidsrammen , og oppstart av nye revisjoner er derfor utsatt inntil en ny anskaffelse er vedtatt og utført.

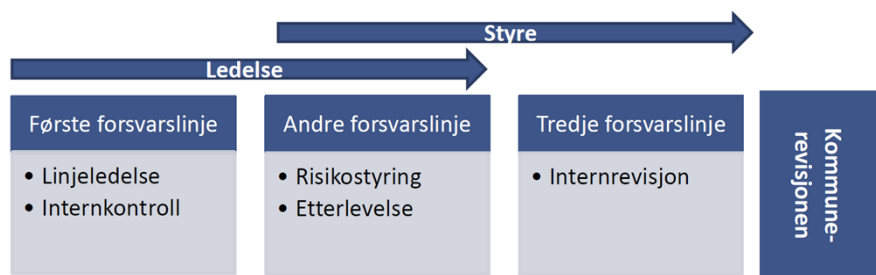
Internrevisjonens formål

Kommunelovens § 67 sier at: «Foretaket ledes av styret, som har myndighet til å treffe avgjørelse i alle saker som gjelder foretaket og dets virksomhet. Styret påser at virksomheten drives i samsvar med foretakets formål, vedtekter, kommunens eller fylkeskommunens økonomiplan og årsbudsjett og andre vedtak eller retningslinjer fastsatt av kommunestyre eller fylkesting». Det er styret som har ansvaret for å påse at virksomheten drives i samsvar med foretakets formål, vedtekter, kommunens økonomiplan og årsbudsjett mv. Daglig leder har etter kommunelovens § 71 ansvar for den daglige ledelse av foretaket, og skal sørge for at foretaket drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at foretaket er gjenstand for betryggende kontroll.

God styring og kontroll er en grunnleggende forutsetning for å oppnå virksomhetens mål. God håndtering av risiko er avgjørende for verdiskapingen, og derfor må risikostyring og internkontroll være integrert i virksomhetsstyringen. Det økte fokus på samsvarsforpliktelser, internkontroll og virksomhetsstyring i Oslo kommune gjør at også HAV må ha et tilfredsstillende systemer som skal dokumenteres og følge opp virksomheten tilpasset HAVs risikonivå og egenart. Risikovurderinger skal dessuten dokumenteres og følges opp i styringsdialogen mot NOE og internt i HAV. Det skal løpende vurderes behov for risikoreducerende tiltak og kontrollaktiviteter.

Organisering av internrevisjonsfunksjonen

Internrevisjon er et essensielt element i god virksomhetsstyring, og funksjonen har en unik uavhengig posisjon i organisasjonen og rapporterer direkte til styret. Plasseringen skal sikre internrevisjonens uavhengighet fra nivåene under styret og fra de områdene og prosessene som skal revideres.

Figur 1 Organisering av internrevisjonsfunksjonen

Internrevisjonen for HAV skal følge IIA-standardene (tidligere kjent som Norges Interne Revisorers Forening NIRF). Retningslinjer og prosedyrer for Internrevisjonen skal være i henhold til IIA-standardene for hvordan internrevisjonen skal planlegge og gjennomføre arbeidet, følge opp og rapportere resultatene den kommer til.

Hensikten med IIA-standardene er å:

1. Veilede i etterlevelse av de obligatoriske deler av det internasjonale rammeverket for profesjonell utøvelse av internrevisjon (IPPF).
2. Danne et rammeverk for å utøve og fremme et bredt spekter av merverdiskapende internrevisjonstjenester.
3. Etablere et grunnlag for å måle utførelsen av internrevisjon.
4. Stimulere til forbedring av organisasjonsmessige prosesser og drift.

IIA-standardene er et sett prinsippbaserte, obligatoriske krav som består av:

- Sentrale krav for profesjonell utøvelse av internrevisjon og for evaluering av om utøvelsen er effektiv og hensiktsmessig, som er anvendbare på organisasjonsnivå og individuelt nivå internasjonalt.
- Tolkninger som klargjør vilkår og konsepter i standardene.

Standardene, sammen med de etiske regler, omfatter alle obligatoriske deler av det internasjonale rammeverket for profesjonell utøvelse av internrevisjon. Dermed vil etterlevelse av de etiske regler og standardene innebære etterlevelse av alle obligatoriske deler av det internasjonale rammeverket for profesjonell utøvelse av internrevisjon.

Internrevisjonsfunksjonen har vært koordinert gjennom Fagsjef compliance og rapporterer til Havnestyret.

Erfaringer med internrevisjonstjenester i HAV

Det er gjennomført følgende antall internrevisjoner i HAV

2021	4
2022	6
2023	6

Enkelte oppfølgingsrevisjoner er blitt gjennomført som innen personvern og informasjonssikkerhet (2 ganger), havnedirektørs reiseregninger og oppfølging av rådgivende internrevisjoner innenfor risikostyring og virksomhetsstyring. Ellers har internrevisjoner dekket områder som prosjektstyring, varslingsordningen, miljøstyring, reiseregninger, styring og kontroll av datterselskaper, anskaffelser og leverandørstyring, fakturering av varevederlag og sikkerhet og beredskap.

Av revisjoner som er nevnt i revisjonsplaner, men ikke gjennomført er HR/rekruttering/lederutvikling, kvalitetssystem/styringsdokumentregime og bærekraft og utvalgte kontrollhandlinger.

Fra Ledelsens gjennomgåelse fra 2023 ser vi at internrevisjonen avdekker få avvik, men gir mange anbefalinger for forbedringer:

Tiltak og forbedringer etter revisjoner og tilsyn

▶ [Oppdatert felter i oppstillingen i denne lenken](#)

- ▶ Kommunerevisjonen har ingen anmerkninger
- ▶ Internrevisjonen har gitt til 54 forbedringsforslag.
- ▶ Internrevisjonen har avdekket fire avvik innen miljøstyring hvorav to er lukket
- ▶ Kystverkets tilsyn har hatt gitt 18 pålegg som alle er lukket
- ▶ El-tilsynet har gitt tre prosessuelle avvik som er åpne
- ▶ Miljøsertifikatrevisjonen har gitt seks merknader hvorav 2 fremdeles er åpne.
- ▶ Alle åpne avvik har påbegynt arbeid med lukking

Figur 2 Fra Ledelsens gjennomgåelse for 2023

Det er av stor viktighet at internrevisjonstjenestene i HAV oppfattes som en verdiskapende tjeneste av organisasjonen så vel som av Havnestyret. Dersom vi ser på figuren over, viser oversikten av de fleste avvik blir identifisert av eksterne kontrollinstanser. Det er derfor vokst fram en forståelse fra HAV om et ønske om å styrke kvaliteten på planlegging, utførelse, kontroll, evaluering og oppfølging av tjenesten.

Det er av stor viktighet at avvik fra lover og forskrifter, kommunale instruksjoner og fagstandarder blir raskt avdekket og korrigert. Dette medvirker til redusert risiko for omdømme, økonomiske tap, offentlige pålegg og/eller foretaksstraffer og i verste fall miljøskader og tap av liv. HAV og har også gjennom oppfølgingen av internrevisjoner fokusert på avvikslukking framfor forbedringer.

Enkelte revisjoner som havnedirektørs reiseregninger kan sees på som forsikringer mot omdømmetap. Revisjoner som er planlagt som rådgivende, slik som risikostyring, virksomhetsstyring og styring av datterselskaper blir vurdert som verdiskapende. På den andre siden har internrevisjonen utført enkelte samsvarsrevisjoner som etterlater et inntrykk hos de reviderte at revisjonene peker på forbedringer som allerede er identifiserte av de reviderte. Dette kan sees på som støtte til forbedringer i HAV, og kan være ny og verdifull informasjon for havnestyret som oppdragsgiver. Det blir i noen grad også sett på som lite verdiskapende og som sådan skadelig for internrevisjonens omdømme og effekt i organisasjonen.

Det er viktig å holde fast ved at internrevisjonen er en tredjepart som leverer tjenester til havnestyret uavhengig av HAV. Likevel ønsker HAV også å bidra til at tjenestene er effektive, effektfulle og har en åpenbar legitimitet i organisasjonen.

Å bedre kvaliteten på planleggingen av internrevisjonstjenester må skje i et samarbeide mellom havnestyret og HAV, mens HAV selv kan påvirke kvalitet og effektivitet av utførelse, kontroll, evaluering og oppfølging av tjenesten. HAV ønsker å bidra til bedre kvalitet på planleggingen av internrevisjonstjenestene ved å levere internrevisjonens forslag til revisjonsplan sammen med Havnedirektørs kommentar til innretning og omfang på revisjonene. HAVs risikoregister vil her være viktigste innspill.

Videre vil HAV selv utvikle stadig bedre rutiner for koordinering av tjenesten. Rutine 3912 Internrevisjonsrutine (vedlagt) er nylig revidert, men kan -etter havnestyrets vedtak i denne saken- bli videre detaljert med tanke på spesifisering av budsjett for den enkelte revisjon og oppfølging av kostnader, samt styring og kontroll av omfang av den enkelte revisjon.

Havnedirektørens forslag til vedtak:

Havnestyret tar internrevisjonens årsrapport til orientering.

Havnestyret vedtar å på ny anskaffe internrevisjonstjenester under samme type kontrakt som avsluttet kontrakt.

Ingvar M. Mathisen

havnedirektør

John Erling Larsen

finans- og organisasjonsdirektør

Vedlegg:

- 08.04.2024 Ledelsens gjennomgåelse i HAV
- 08.04.2024 Internrevisjonsrutine
- 08.04.2024 Instruks for Havnestyrets revisjonsutvalg i HAV

Ledelsens gjennomgåelse i HAV

Dokumentadministrator: Christian Braarud

Gyldig fra: 16.01.2024

Revisjon: 1.1

Godkjent av: John Larsen, Ingvar Mathisen

Revisjonsfrist: 15.01.2025

ID: 3721

Formål

Formålet med denne rutiner er å sikre at Ledelsens gjennomgåelse skjer etter de kravene som ligger i ISO14001:2015 for på en strukturert måte å kunne måle etterlevelse og måloppnåelse for på denne måten å kunne tilrettelgge for en strukturert tilnærming til kontinuerlig forbedring.

Omfang

Denne rutinen gjelder for alle som er involvert i planlegging og utførelse av Ledelsens gjennomgåelse for hele virksomheten

Ansvar

Overordnet ansvar for rutine: Fagsjef compliance

Miljørådgiver i seksjon Plan & miljø er fagansvarlig for miljøspesifikke krav i henhold til ISO14001:2015

Ansvar for utførelse av rutine: Alle som er involvert i planlegging og utførelse av Ledelsens gjennomgåelse for virksomheten.

Havnedirektør er ansvarlig for gjennomføring av og resultater fra Ledelsens gjennomgåelse, og godkjenner derfor denne rutinen.

Fremgangsmåte

Ledelsens gjennomgåelse gjennomføres i to trinn, hvorav:

Elementer som gjelder spesifikt for miljøområdet er merket (innenfor paranteser)

- Første trinn er internt i hver avdeling. Hver avdeling har en gjennomgang av sine
 - Status på tiltak fra tidligere gjennomgåelser som ledelsen har foretatt;
 - Endringer i
 - eksterne og interne forhold som er relevante for ledelsessystemet (for miljø);
 - behov hos og forventninger fra interessenter, inkludert samsvarsforpliktelse;
 - (vesentlige miljøaspekter);
 - risikoer og muligheter;
 - i hvilken grad resultat(miljø-)mål og KPIer er oppnådd;
 - informasjon om organisasjonens (miljø-)prestasjon, inkludert trender angående;
 - avvik og korrigerende tiltak
 - resultater av overvåking og måling;
 - overholdelse av samsvarsforpliktelser;
 - revisjonsresultater;
 - tilstrekkelige ressurser
 - relevante henvendelser fra interessenter, inkludert klager;
 - muligheter for kontinuerlig forbedring.
 - *Viktige punkter fra denne gjennomgåelsen understrekes og bringes videre til LGII*
 - Status på viktige måloppnåelser løftes videre til LGII
 - Oppdatere avdelingens risikobilde med utgangspunkt i -men ikke begrenset til- avdelingens forpliktelser og resultater
 - Viktige risikoer bringes videre til LGII
- Andre trinn aggregerer opp på virksomhetsnivå i Lederforum. LGII skal vurdere:
 - Gjennomgang av avdelingsvise resultater fra gjennomgang i LGI

- Gjennomgang av resultatmål og KPIer hvor tilgjengelig
- Oppdatere risikobilde for Oslo Havn basert på -men ikke begrenset til- innspill fra avdelinger.

Utgangsfaktorene fra Ledelsens gjennomgåelse skal omfatte:

- konklusjoner om fortsatt hensiktsmessighet, tilstrekkelighet og virkning for ledelsessystemet (for miljø);
- beslutning om kontinuerlig forbedring av muligheter
- beslutninger om eventuelle behov for om endring av ledelsessystemet for miljø, inkludert ressurser;
- eventuelle tiltak som er nødvendige hvis (miljø-)målene ikke oppnås;
 - eksemplvis nedsette komitèer og/eller iverksette konkrete tiltak
- muligheter til å forbedre integreringer av ledelsessystemet (for miljø) med andre driftsprosesser, om nødvending;
- eventuelle følger for organisasjonens strategiske retning

Dette inngår som innsatsfaktorer ved utarbeidelse av:

- Årshjul
- Forslag til internrevisjonsplan som skal vedtas av Havnestyret

Gjennomføring av Ledelsens gjennomgåelse

Fagsjef compliance Forbereder Ledelsens gjennomgåels trinn I og trinn II, samt forbereder rapportmaler og ferdige rapporter basert på resultatene fra LGI og LGII. For LGI lager fagsjef compliance avdelingsvise rapportmaler og rapporter, mens LG2 aggregerer opp funnene fra LG1.

For LGI forberedes det maler og agenda for gjennomgang av:

- KPIer (der dette er vedtatt)
- Gjennomgang av måloppnåelse basert på strategiplan, delstrategier og andre mål som avdelingen eier.
- Tiltak og forbedringer etter revisjoner og tilsyn
- Oslo Kommunes internkontrollinstrukser
- Tildelingsbrev
- Lover og forskrifter
- Avviksbehandling
- Forvaltning av rutiner i EQS
- Risikoidentifikasjon basert på gjennomgangen

Det er forventet at avdelingen gjennomgår og oppdaterer rapportene ut fra pekere som er forberedt i rapportmalen.

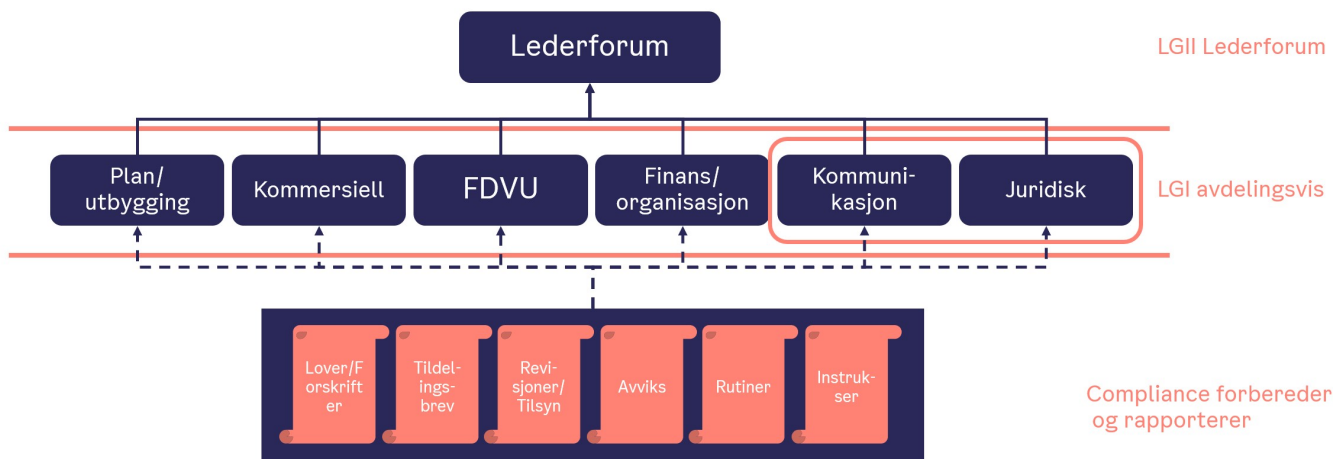
De avdelingsvise rapportene fra LGi inngår i compliance, og målrapportering i etterfølgende år.

For LGII forberedes det en aggregert oppsummering av funn fra LGI med påfølgende gjennomgang av:

- Avvik i revisjoner og tilsyn
- Avvik fra avviksbehandling
- Evaluering og tiltaksidentifikasjon til risikoer fra LGI

Resultatene fra behandlingen i LGII inngår som materiale til Havnedirektørs rapport fra Ledelsens gjennomgåelse.

Fagsjef compliance forbereder rapporter fra både LGI og LGII.

Henvisninger/referanser/linker/vedlegg

[Rutine for risikostyring for Oslo Havn KF](#)

[ISO14001:2015](#)

Internrevisjonsrutine

Dokumentadministrator: Christian Braarud
Godkjent av: John Larsen

Gyldig fra: 15.02.2024
Revisjonsfrist: 14.02.2025

Revisjon: 1.1
ID: 3912

Formål og hensikt

Formålet med denne rutinen er å beskrive hensikt, omfang og roller og ansvar knyttet til internrevisjonsarbeidet i Oslo Havn KF-

Omfang

Rutinen beskriver alt revisjonsarbeid som utføres i regi av Oslo Havns internrevisjon på vegne av Havnestyret som oppdragsgiver.

Ansvar

Ansvar for rutine:

Havnestyreleder

Ansvar for utførelse av rutine:

Fagsjef compliance er ansvarlig for koordinering av internrevisjonens arbeide og som sådan at internrevisjon blir utført i samsvar med denne rutinen.

Fagsjef compliance opptrer som behovseier på vegne av Havnestyreleder i forbindelse med anskaffelse av internrevisortjenester, og styring av tjenesten.

Havnestyrets revisjonsutvalg:

Havnestyrets nedsetter et internrevisjonsutvalg som er Havnestyrets saksbehandler og -forbereder i internrevisjonssaker. Havnestyrets revisjonsutvalg skal gjennomgå årlig internrevisjonsplan og -rapport før behandling i Havnestyret, samt gi råd om eventuelle endringer i denne instruksen.

Havnestyrets revisjonsutvalg har ingen beslutningsmyndighet, men Havnestyrets leder kan delegere myndighet innenfor sine fullmakter.

Fremgangsmåte

Generelt

Alt internrevisjonsarbeide skal skje i tråd med retningslinjer og beste praksis gitt gjennom Institute of Internal Auditors (IIA) og [COSO-rammeverket](#).

Internrevisjonsplan

Internrevisjonsplanen vedtas av Havnestyret for ett år av gangen. Internrevisjonens arbeid skal utføres i samsvar med denne planen. I tilfeller hvor internrevisjoner ikke er utført skal dette redegjøres for i internrevisjonens rapport til Havnestyret. Dersom internrevisjonen skal iverksette revisjoner som ikke er i Internrevisjonsplanen, skal en Plan for internrevisjonen først godkjennes av Havnestyreleder.

Plan for internrevisjon

Hver enkelt internrevisjon skal ha en spesifikk plan for revisjonen spesifiserer:

-Tema

-Detaljert spesifisering av mål og avgrensning av revisjonens omfang

-Timebudsjett

-Metodebeskrivelse

-Tidsplan

Åpningsmøte

-Det skal avholdes åpningsmøte hvor det blir informert om Plan for internrevisjon og gjøres avklaringer i forhold til denne.

Utførelse av revisjoner.

Utførelse av revisjoner skal skje i samsvar med metodebeskrivelsene i Plan for internrevisjon. Vanlige metoder inkluderer -men begrenser seg ikke til- intervjuer, gjennomgang av styrende dokumenter, transaksjoner, IT-tilganger.

Avslutningsmøter

Avslutningsmøter er viktige for å runde av revisjoner og gjennomgå funn og observasjoner. Dette er en viktig tilbakemelding til alle som bidro i feltarbeidet og aneldninger er også viktig for avstemming av funn og observasjoner i forhold til Plan for internrevisjon. Avgrensninger og roller og ansvar brukes for å gjøre avklaringer i dette møtet før rapporten avsluttes.

Revisjonsrapport

Revisjonsrapporten svarer ut hvilke funn og observasjoner som er gjort basert på oppdraget som er i Plan for internrevisjon samt gir anbefalinger for forbedringsarbeid etter feltarbeidet. Rapporten skal ha klar og tydelig liste med kategorisering av observasjoner og avvik. Alle avvik skal ha tydelig referanse til krav som Oslo Havn avviker fra.

Oppfølging av funn og avvik

Alle observasjoner og avvik skal føles opp i Oslo Havns avviksregister [Forbedringer](#).

En observasjon er et forbedringspotensiale hvor det ikke er et avvik fra noen gjeldende krav. Oslo Havn forplikter ikke å gjøre tiltak for observasjonene, men skal alltid gjøre en vurdering om hvorvidt dette er tjenlig.

Et avvik er en konkret påvisning av et gap mellom Oslo Havns formelle rutiner og et krav fra lov, forskrift, standard, og krav fra Oslo kommune, eller et avvik mellom Oslo Havns rutiner og praksis. Alle avvik skal lukke ved å lukke identifiserte gap.

Fagsjef compliance fører inn observasjoner/avvik fra revisjonsrapporter. Ansvarlige for hver observasjon/avvik avklares med linjen i tillegg til frister. Den ansvarlige for observasjon/avvik er ansvarlig for tiltak.

Oppfølging av anskaffelsen

Fagsjef compliance skal i rollen som behovseier følge opp tids- og budsjettbruk og rapportere til Havnestyrets revisjonsutvalg og Havnestyret ved avrapporteringstidspunkt slik det er planlagt i Årshjulet.

Henvisninger/referanser/linker/vedlegg

[COSO internkontroll - et integrert rammeverk](#)

[IIA Norge. Verktøy og veiledere](#)

Oslo Havn

Instruks for revisjonsutvalget i Oslo Havn KF

Innhold

1. Formål.....	3
2. Oppnevning og organisering	3
Styret i Oslo Havn fastsetter mandatet for revisjonsutvalget, og utnevner utvalgets leder og medlemmer.	3
3. Møter.....	3
4. Ansvar og fullmakter	3
5. Oppgaver	4
6. Saksbehandling	4

1. Formål

Revisjonsutvalget er et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret. Utvalget formål er basert på allmennaksjelovgivningens utgangspunkt, men tilpasset Oslo Havns organisasjonsform og virksomhet. Utvalget skal bidra til å styrke og effektivisere styrets arbeid med finansiell rapportering, risikostyring, internkontroll, etterlevelse/compliance, intern revisjon og finansiell revisjon, samt budsjettutarbeidelse.

2. Oppnevning og organisering

Styret i Oslo Havn fastsetter mandatet for revisjonsutvalget, og utnevner utvalgets leder og medlemmer.

Revisjonsutvalget består av tre medlemmer. Medlemmene av revisjonsutvalget velges av og blant styrets medlemmer. Medlemmene oppnevnes for 1 år om gangen.

3. Møter

Revisjonsutvalget møter når det selv finner det nødvendig, normalt i forkant av styrets behandling av regnskapsrapporter samt rapporter fra internrevisor og kommunerevisjonen.

Det skal utarbeides en årsplan for møtene, med angivelse av planlagte saker. Revisjonsutvalgets leder er ansvarlig for å innkalle til møter.

Revisjonsutvalget bestemmer selv hvem som skal møte fra administrasjonen. Revisjonsutvalget kan be administrasjonen om bistand til forberedelse av utvalgets saker, og har rett til å be om at havnedirektøren eller andre ledende ansatte deltar i utvalgets møter.

Utvalgets leder sørger for at det føres protokoll fra utvalgets møter.

4. Ansvar og fullmakter

Revisjonsutvalget svarer overfor styret for gjennomføringen av sine oppgaver. Utvalgets virksomhet endrer ikke de enkelte styremedlemmers eller det samlede styrets ansvar.

For utførelsen av sine oppgaver iht. mandatet kan utvalget undersøke alle aktiviteter og forhold knyttet til Oslo Havns virksomhet, og det kan be om å bli gi adgang til nødvendig informasjon og personell.

Revisjonsutvalget arbeider innenfor denne instruks og skal ikke fatte beslutninger med mindre det er delegert fra styret.

5. Oppgaver

På grunnlag av rapportering fra administrasjonen, internrevisjonen og/eller kommunerevisjonen kan revisjonsutvalget:

- Gjennomgå Oslo Havns systemer og rutiner for internkontroll, herunder etterlevelse.
- Gjennomgå Oslo Havns risikostyring og risikoprofil.
- Forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen og komme med anbefalinger eller forslag for å sikre dens integritet.
- Gjennomgå Oslo Havns vesentlige vurderingsposter i finansielle rapporter.
- Ha løpende kontakt med kommunerevisjonen om revisjon av regnskapet, og gjennomgå deres planer og rapporter.
- Gjennomgå internrevisors forslag til årsplan, revisjonsrapporter og årsrapport.
- Årlig gjennomgå sitt mandat og sin arbeidsmåte og anbefale eventuelle endringer ovenfor styret.
- Andre forhold som styret eller revisjonsutvalget selv beslutter, eller som ønskes tatt opp av internrevisjonen eller av kommunerevisjonen.

6. Saksbehandling

Utvalget kan behandle saker når minst to av medlemmene deltar.

Det skal føres protokoll fra hvert møte. Protokollen sendes styret som del av innkallingen i første forestående styremøte.

Utvalget gir en muntlig orientering til styret om viktige saker på det første styremøtet etter hvert møte i revisjonsutvalget. For øvrig rapporterer revisjonsutvalget til styret i styremøte eller på annen måte når styret ber om dette eller når utvalget vurderer dette som nødvendig for at samtlige medlemmer av styret skal ha tilgang til vesentlig informasjon.

Denne instruksjonen er godkjent av styret 20.10.2021, og gjøres gjeldende fra dags dato.

Styret i Oslo Havn
Kopi: Havnedirektør
Fagsjef Compliance

Oslo, 8. april 2024

Internrevisors årsrapport for 2023

Innledning

Internrevisor utfører sitt arbeid etter en styregodkjent periodeplan, og rapporterer periodisk/halvårlig tilbake til styret. Forrige perioderapportering ble avlagt 31. oktober 2023 og oppsummerte resultatene fra de revisjonene som da var ferdigstilt. I dette dokumentet oppsummeres de resterende revisjonene fra 2023-planen. Administrasjonen og revisjonsutvalget har i tillegg fått seg forelagt de underliggende enkeltrapportene.

Oppsummering av revisjonsarbeidet 2023

Innledningsvis bekrefter vi at vi har opplevd et godt samarbeid med administrasjonen i hele 2023, og at det har vært lagt til rette for at vi har kunnet utføre vår mandatpålagte rolle.

Internrevisjonsarbeidet etter forrige rapportering har i all hovedsak forløpt som planlagt, men med noe forsinkelse knyttet til igangsetting av enkelte revisjoner.

Nedenfor gis det en oppdatert status på revisjonsarbeidet i 2023, mens sammendragene av nylig ferdigstilte revisjoner gis i vedlegg:

1. Personvern og informasjonssikkerhet; oppfølgingsrevisjon fra 2022-planen er rapportert i juni 2023.
2. Anskaffelser; revisjon fra 2022-planen er rapportert i mars 2023.
3. Miljøledelse: Ferdigstilt og rapportert oktober 2023.
4. Varevederlag: Ferdigstilt og rapportert oktober 2023.
5. Sikkerhet og beredskap: Ferdigstilt og rapportert oktober 2023 (etter revisjonsutvalgsmøtet)
6. Risikostyring: Ferdigstilt og rapportert februar 2024
7. Personvern og informasjonssikkerhet for 2023: Ferdigstilt og rapportert februar 2024
8. Gjennomgang av havnedirektørens reiseregninger iht internrevisors instruks:
 - a. Revisjonen av reiseregningene fra 2022 ble ferdigstilt i januar og rapportert i februar 2024.
 - b. Revisjonen av havnedirektørens reiseregninger fra 2023 er igangsatt og vil bli rapportert når den er ferdigstilt.
9. Utvalgte kontrollhandlinger: Revisjonen ble etter dialog med Oslo Havn ikke prioritert gjennomført, da Oslo Havn ønsket å gjøre denne type kontrollaktiviteter selv.

Med vennlig hilsen
PricewaterhouseCoopers AS

Jonas Gaudernack

Jonas Gaudernack
Partner

Vedlegg 1: Oppsummering - Revisjon av risikostyring
Vedlegg 2: Oppsummering - Revisjon av personvern og informasjonssikkerhet
Vedlegg 3: Oppsummering - Gjennomgang av havnedirektørens reiseregninger 2022

Disclaimer:

Denne rapporten er utarbeidet for Oslo Havns interne bruk i forbindelse med vårt oppdrag som virksomhetens internrevisor i samsvar med avtale datert 04.11.2020.

Styret og havnedirektør har det overordnede ansvar for å etablere, utvikle og vedlikeholde en forsvarlig internkontroll i virksomheten. Tilsvarende har de en plikt til å følge opp at sviktende forhold i virksomhetens internkontroll blir rettet opp.

Internrevisjonen skal bistå styret og havnedirektør med å ivareta deres ansvar for å se etter at internkontrollen er forsvarlig. Internrevisjonen skal være en uavhengig, objektiv bekreftelses- og rådgivningsfunksjon som har til hensikt å tilføre merverdi og forbedre organisasjonens drift.

Våre vurderinger bygger på faktainformasjon som har fremkommet i intervjuer med Oslo Havns ansatte og i dokumentasjon som Oslo Havn har gjort tilgjengelig for oss. PricewaterhouseCoopers (PwC) har ikke foretatt noen selvstendig verifisering av informasjonen som har fremkommet, og vi inntar ikke ansvar for at den er fullstendig, korrekt og presis.

Rapporten inneholder materiale som er konfidensiell for Oslo Havn og PwC. Oslo Havn har rett til å benytte informasjonen i denne rapporten i sin virksomhet, i samsvar med avtalen mellom Oslo Havn og PwC.

PwC påtar seg ikke noe ansvar for tap som er lidt av Oslo Havn eller andre som følge av at vår rapport eller utkast til rapport er distribuert, gjengitt eller på annen måte benyttet i strid med disse bestemmelsene eller avtalen. Ved deling av hele eller deler av rapporten skal Oslo Havn sikre at enhver ansvarsfraskrivelse PwC har inkludert eller senere ønsker å inkludere i rapporten, blir gjengitt i sin helhet i alle eksemplarer som deles.

Oslo Havn får rettighetene til resultatet av oppdraget, mens PwC beholder opphavsrett og alle andre immaterielle rettigheter til alt bakgrunnsmateriale, herunder, men ikke begrenset til, ideer, konsepter, modeller, informasjon og know-how som er utviklet i forbindelse med vårt arbeid. Oslo Havn kan ikke videreutvikle resultatet under PwC logo. Enhver handling som gjennomføres på bakgrunn av vår rapport foretas på eget ansvar.

Vedlegg 1: Oppsummering - Revisjon av risikostyring

Bakgrunn og formål

Oslo Havn har de siste årene jobbet med å videreutvikle sin risikostyring. Som et virkemiddel for videre utvikling, ba styret ved Oslo Havn om at det i årsplanen for 2023 ble lagt inn en rådgivningsorientert revisjon av risikostyringen.

Formålet har vært å undersøke hvordan systematikken innen risikostyring og internkontroll er innrettet sett opp mot god praksis, hvordan risikostyringen oppleves å fungere i virksomheten, samt hvilke muligheter som foreligger for videre utvikling.

Revisjonen har adressert følgende tema knyttet til risikostyringen:

1. Organisering, kompetanse og styrende dokumenter
2. Helhetlig og dekkende risikostyring
3. Effekt
4. Verktøy og teknologi

Metode

I dette bistandsprosjektet har vi tatt utgangspunkt i tidligere internrevisjonsrapporter som omtaler risikoarbeidet i Oslo Havn. Vi har også gjennomgått styrende dokumenter knyttet til risikoarbeidet.

Vi har gjennomført intervjuer med til sammen 15 personer i Oslo Havn. Dette inkluderer ledere og medarbeidere på ulike nivåer i organisasjonen. Vi har i tillegg gjennomført flere arbeidsmøter med fagsjef compliance og andre relevante personer i arbeidet med å revidere og utarbeide ulike dokumenter og veilede på prosessgjennomføring.

Hovedinntrykk

Det er vårt hovedinntrykk at Oslo Havn har gjort gode grep i utviklingen av risikostyringen i tiden siden forrige internrevisjon av temaet i 2021. Blant annet har ledelsens gjennomgåelse blitt en sentral arena i risikostyringen, noe som legger til rette for at en samlet ledelse kan sitte med et felles og omforent bilde av risikoer, internkontroll og tiltaksprioritering. Videre oppfatter vi at det er definert flere roller og ansvarsområder i risikostyringen, men at det fortsatt er potensial til mer tydelighet og presisering av hvem som eier hvilke risikoområder og den tilhørende kommunikasjonen ut i organisasjonen av hvilket ansvar enkelte har. Oslo Havn bør også fortsette arbeidet med å videreutvikle mål og KPI-er, slik at risikoarbeidet i større grad kan knyttes opp mot mål og måltall.

Organisering, kompetanse og styrende dokumenter

Det er vår oppfatning at Oslo Havn sin risikostyring har hatt en positiv utvikling siden 2021, og at flere i virksomheten i dag ser verdien av god risikostyring. Den nye og mer grundige formen på ledelsens årlige gjennomgang har blant annet bidratt til økende bevissthet og ledelsesfokus på risikostyring.

Oslo Havn har kommet et godt stykke på vei med å definere roller og ansvar i risikostyringen, herunder roller som risikoeier, tiltaksansvarlig og tilretteleggere. Samtidig foreligger det potensial til økt tydelighet i hva som ligger i disse rollene, og en tydeligere utpeking av hvilke stillinger og individer som skal ivareta disse rollene.

Oslo Havn har per i dag to sentrale, styrende dokumenter i risikostyringen; *Rutine for risikostyring for Oslo Havn KF (ID 3652)* og *Ledelsens gjennomgåelse (ID 3721)*. Disse har blitt oppdatert underveis i revisjonen, og det kan med fordel prioriteres videreutvikling av disse rutineene for eksempel knyttet til nevnte beskrivelser av roller og ansvar.

Når vi sammenlikner informasjon fra intervjuene med de styrende dokumentene, opplever vi at det er mye god praksis innen risikostyring i Oslo Havn som per dags dato ikke er nedfelt. Denne praksisen kan med fordel formaliseres i styrende dokumenter, slik at praksisen institusjonaliseres og lettere kan benyttes av andre og til opplæring.

Helhetlig og dekkende risikostyring

Vi oppfatter at risikostyringen dekker de mest sentrale områdene innenfor Oslo Havn sin virksomhet, men at grundigheten i risikoidentifisering og -vurdering varierer mellom områdene. Dette skaper en risiko for at enkeltrisikoeier blir vurdert for overfladisk, og at man kan feilkalibrere tiltakene og derigjennom være over- eller underbeskyttet. Vi legger til grunn at dette vil bedres av seg selv etter hvert som erfaringene med og kompetansen rundt risikostyringen øker, men tar det likevel opp slik at Oslo Havn er bevisst utfordringen.

I intervjuer fremkommer det at Oslo Havn har jobbet grundig med KPI-er og risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS). Det er også etablert konsekvens- og sannsynlighetsskaler og -kategorier, og det er definert terskelverdier for når en risiko skal løftes til havnedirektøren. Vi oppfatter at gjennomføringen av ledelsens gjennomgang for 2023 har bidratt til en mer helhetlig og dekkende risikostyring, hvor blant annet ledelsen i fellesskap har vurdert det samlede risikobildet. Dette er positivt.

Effekt

Fra intervjuene oppfattet vi blandede tilbakemeldinger på hvorvidt man får tilstrekkelig effekt fra risikostyringen. Enkelte synes risikostyringen ble gjennomført som et mindre engasjerende pliktløp, mens andre pekte på effekt særlig der hvor det forekommer eksterne tilsyn og revisjoner, og det dermed er gode incentiver til å følge opp.

Manglende operasjonalisering av mål, høyt fokus på etterlevelse av lover og regler (compliance) sett i forhold til fokus på måloppnåelse, kan bidra til å forklare den opplevde effekten. Det er imidlertid en observasjon vi ofte også gjør i sammenliknbare virksomheter som er av begrenset størrelse men samtidig er gjenstand for omfattende regelverk, krav og myndighetsoppmerksomhet. Det er også

vanskeligere å være bevisst feilene og hendelsene man unngår fordi man har et grundigere, og dermed noe mer tungrodd, kontrollregime.

Vi oppfatter at ledelsens gjennomgåelse nå har fått en bedre balanse mellom compliance, avvikshåndtering, måloppnåelse og risikovurderinger, og ser utsikter til økende effekt fra risikostyringen. I fortsettelsen vil det være fordelaktig om Oslo Havn evner å integrere risikostyringen i målstyringen i enda større grad, hvor det etableres en enda tydeligere tråd fra mål til risikovurderinger og tiltak for å møte risiko.

Verktøy og teknologi

Oslo Havn bruker i dag flere ulike verktøy og systemer i risikoarbeidet. Bruk av felles systemer og verktøy i risikoarbeidet kan gi flere gevinster for Oslo Havn, blant annet redusert tidsbruk, bedre oversikt, økt mulighet for analyse, og enklere rapportering. Vi erfarer at Oslo Havn er proaktive ift dette, og ser på muligheten for å ta i bruk risikomodul i EQS for å styrke dette arbeidet.

Vi observerer at verktøyet som pt brukes til å dokumentere risikoregisteret mangler funksjonalitet til å arkivere risikovurderingene på et gitt tidspunkt, da oppdateringer overskriver tidligere date. Dette bør løses, slik at man har historikken lagret og kan se utvikling og endring over tid.

Anbefalinger

Revisjonen har hatt en rådgivningsorientert innretning, hvor formålet har vært å bidra til videreutvikling av Oslo Havns arbeid med risikostyring. Anbefalingene må forstås som rådgivende innspill til tiltak vi mener vil kunne gi Oslo Havn nytte i det videre arbeidet.

1. Oslo Havn bør oppdatere styrende dokumenter:
 - i. slik at uformelle, men gode praksiser som er i bruk, nedfelles for delings- og læringsformål.
 - ii. slik at de tydeliggjør beskrivelser av roller og ansvar, herunder presiserer hvilke stillinger som eier hvilke risikoområder, og avgrensningene i det enkelte ansvarsområde.
2. Oslo Havn bør videreutvikle mål og KPI-er, slik at risikovurderingene i større grad kan knyttes opp mot målene. Dette vil øke nytten av risikostyringen for måloppnåelsesformål.
3. Oslo Havn bør jobbe mot å få et felles verktøy for risikovurdering; herunder utarbeide en standard, foretrukket mal for risikovurderinger. Verktøyet bør også muliggjøre lagring og bruk av historikk.

Avsluttende refleksjon: En forutsetning for å lykkes med det videre arbeidet er at ledere på alle nivåer tar ansvar for å bidra i prosessene knyttet til å kartlegge, vurdere og håndtere risiko. Dette mener vi at Oslo Havn er på god vei til å oppnå, og at det vil bli lettere og lettere jo bedre metodikken blir og jo mer erfaring man får med å gjøre gode og nyttige vurderinger.

Vedlegg 2: Oppsummering - Revisjon av personvern og informasjonssikkerhet

Revisjonens bakgrunn og formål

Internrevisjonen har gjennomført en oppfølgingsrevisjon av Oslo Havn KF (Oslo Havn) sitt arbeid med personvern- og informasjonssikkerhetsområdet. Formålet med oppfølgingsrevisjonen har vært å vurdere status på arbeidet med oppfølging av anbefalingene gitt i internrevisjonsrapport datert januar 2022 og oppfølgingsrevisjonen gjennomført våren 2023.

Sammendrag

I forrige oppfølgingsrevisjon, gjennomført våren 2023, anbefalte internrevisjonen Oslo Havn å gjennomgå alle anbefalinger fra internrevisjonsrapporten fra 2022, oppdatere med vurdert status, og utarbeide en fremdriftsplan med prioritering av de enkeltvise anbefalingene, inkludert definert ansvarlig og tidsfrister. Det ble anbefalt å i første omgang prioritere anbefalinger relatert til organisering, roller og ansvar, oversikt over kritiske informasjonsverdier og oversikt over virksomhetens behandling av personopplysninger, manglende risikovurderinger og personvernkonsekvensvurderinger, håndtering av leverandører, deriblant databehandlere, og avviksrapportering og -håndtering.

Oslo Havn har igangsatt flere gode forbedringsinitiativer gjennom 2023. Det er blant annet gjennomført ulike tiltak innen ledelsesforankring og kompetanseheving, og det er påbegynt et arbeid med verdi- og risikovurderinger. Det gjennomføres også en Ledelsens gjennomgang og Virksomhetsleders egenerklæring innen informasjonssikkerhet, som gir ledelsen et innblikk i status på området.

Initiativene kan knyttes til flere anbefalinger gitt i internrevisjonsrapporten. Det gjenstår likevel en god del arbeid før alle anbefalinger er gjennomført. Flere av anbefalingene som ikke er gjennomført omhandler nødvendige tiltak for å sikre tilstrekkelig styring og kontroll av informasjonssikkerhets- og personvernområdet. På dette området venter Oslo Havn KF fremdeles på at Oslo kommune skal ferdigstille sitt styringssystem for informasjonssikkerhet, som blant annet inneholder relevante rutiner, veiledere, maler og annet støtteverktøy som Oslo Havn ønsker å benytte i sitt videre arbeid. Som påpekt i forrige oppfølgingsrevisjon, vurderer internrevisjonen dette som en hensiktsmessig prioritering, all den tid virksomheten vil bli omfattet av Oslo kommunes styringssystem, men oppfordrer samtidig Oslo Havn til å ta tak i de anbefalingene som ikke er direkte avhengig av dokumentasjonen fra Oslo kommune. I den forbindelse ønsker internrevisjonen å fremheve tre områder vi oppfordrer Oslo Havn å prioritere:

- 1. Implementere beskrevet organisering av personvern- og informasjonssikkerhetsområdet.* Internrevisjonen har tidligere påpekt at Oslo Havns hovedutfordring knyttet til det å lykkes med god styring og kontroll av personvern- og informasjonssikkerhetsområdet over tid, spesielt kunne relateres til organiseringen av arbeidet utover i organisasjonen. For å sikre en tilstrekkelig kraft i virksomhetens arbeid med områdene, vurderte internrevisjonen at det var et behov for å både klargjøre roller og ansvarsdeling og å styrke virksomhetens kapasitet og kompetanse. Internrevisjonen vurderer at dette fremdeles er en utfordring. Ansvar og oppgaver innen områdene er beskrevet for flere ulike roller/funksjoner i virksomheten, men vi har imidlertid inntrykk av at dette ikke er tilstrekkelig kjent og implementert. Videre fremstår det uklart om de som har fått en rolle har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å kunne håndtere det ansvar og de oppgaver som er lagt til rollen. Dette medfører at

rollene ikke i tilstrekkelig grad tar sitt ansvar, som igjen medfører at informasjonssikkerhets- og personvernkoordinatorerne må håndtere mer enn det som ligger til deres rolle. Vi er informert om at det vurderes å etablere et compliancennettverk i virksomheten, der personvern og informasjonssikkerhet vil inngå. Et slikt nettverk vil kunne bidra positivt inn i det videre arbeidet og mulig avlaste koordinatorrollene, men vi understreker også viktigheten av at definerte roller blir tilstrekkelig implementert i virksomheten.

Videre ønsker internrevisjonen å påpeke at liknende utfordringer også ble fremhevet i internrevisjonen av sikkerhet og beredskap i 2023, der det ble påpekt at sikkerhetsorganisasjonen over en lengre periode har vært preget av redusert kapasitet til å følge opp nødvendige oppgaver, personavhengighet og manglende oversikt over oppgaver og tydelig definerte ansvarsområder. Disse områdene bør kunne ses delvis i sammenheng.

2. Ferdigstille igangsatt arbeid med verdivurderinger og risikovurderinger.

Oslo Havn håndterer en rekke ulike informasjonsverdier, deriblant personopplysninger. Formålet med verdivurderinger og risikovurderinger er å få oversikt over hvilke informasjonsverdier virksomheten forvalter og identifisere informasjonens kritikalitet og dens sikringsbehov med tanke på dens konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet. Dette gir et godt grunnlag for å kunne etablere nødvendige og hensiktsmessige sikringstiltak. Oslo Havn har igangsatt et arbeid med slike vurderinger, men arbeidet er ikke ferdigstilt.

3. Etterlevelse av Oslo Havns plikter som behandlingsansvarlig.

Oslo Havn behandler en rekke personopplysninger, deriblant personopplysninger om egne ansatte, og er klart underlagt personvernregelverket. Internrevisjonen bemerker at ansvarlighetsprinsippet i personvernforordningen understreker det ansvaret virksomheter har for å opptre i samsvar med reglene for behandling av personopplysninger. Oslo Havn må, i rollen som behandlingsansvarlig, kunne vise at virksomheten ivaretar dette ansvaret. Det vil si å kunne dokumentere at nødvendige organisatoriske og tekniske tiltak som sikrer at regelverket etterleveres til enhver tid er gjennomført. Oslo Havn har iverksatt flere tiltak, deriblant etablert og tilgjengeliggjort overordnede retningslinjer for personvern som blant annet fastsetter mål for virksomhetens arbeid med personvern, og beskrevet organiseringen av området. Som beskrevet i tidligere internrevisjonsrapporter vurderer imidlertid internrevisjonen at Oslo Havn ikke i tilstrekkelig grad ivaretar det ansvaret de har som behandlingsansvarlig. Det er i rapportene gitt en rekke anbefalinger knyttet til personvernområdet, men det vurderes at et flertall av disse ikke er gjennomført. Internrevisjonen er informert om at Oslo kommunes styringssystem for informasjonssikkerhet heller ikke vil dekke hele personvernområdet, og det er følgelig behov for at Oslo Havn sørger for at nødvendige tiltak blir gjennomført. Dette gjelder blant annet anbefalingene knyttet til ferdigstilling av oversikt over behandlingsaktiviteter (protokoll), sørge for en dekkende personvernerklæring, sørge for dokumentert oversikt og oppfølging av databehandlere og databehandleravtaler og sørge for en dekkende rutine for håndtering og eventuell melding av brudd på personopplysningssikkerheten.

Hovedanbefaling

Som ved forrige oppfølgingsrevisjon anbefaler internrevisjonen at Oslo Havn systematiserer arbeidet med oppfølging av anbefalingene gitt i internrevisjonsrapporten. Status på alle gjenstående anbefalinger fra internrevisjonsrapporten bør gjennomgås og det bør utarbeide en fremdriftsplan for videre arbeid der de enkeltvise anbefalingene prioriteres ut fra et risikoperspektiv, og det settes ansvarlige og tidsfrister for den videre håndteringen. Arbeidet må gjerne ses i sammenheng med eller integreres inn i det statusarbeidet som gjøres i forbindelse med gjennomføring av Ledelsens gjennomgang og Virksomhetsleders egenerklæring.

Vedlegg 3: Oppsummering - Gjennomgang av havnedirektørens reiseregninger 2022

Revisjonens bakgrunn og formål

Ansatte i Oslo Havn må følge Oslo kommunes retningslinjer for godkjenning av reiser, der ett av kravene knytter seg til at alle utgifter må godkjennes av minst én overordnet leder. Da havnedirektørens reiseregninger ikke kan godkjennes av underordnet, er det etablert en rutine der internrevisjonen gjennomgår havnesjefens reiseregninger og avgir en rapport om disse til styret.

Dette dokumentet dekker reiseregninger for perioden 01.01.22 - 31.12.22.

Metode, avgrensning og utvalg

Metode

Vi har i gjennomgangen tatt et utvalg av Havnedirektørens reiseregninger og vurdert hver enkelt reiseregning opp mot et utvalg av de gjeldende kravene til reiseregninger i Oslo Havn. Noen eksempler på kontrollpunkter vi har vurdert er:

- er formålet med reisen tilstrekkelig dokumentert slik at en utenforstående kan forstå reisens formål sett opp mot Oslo Havns virke?
- er reiseregningen godkjent av rette instanser?
- er satser og beløp korrekte og i samsvar med underlag?
- vedrører kostnadene virksomheten?
- er reisebyrå benyttet iht avtale?

Avgrensning:

Vi har gjennomgått reiseregningene som havnedirektør har levert via reisemodulen. Dette inkluderer reiseregninger og andre typer utlegg/refusjoner. Reiser bestilt gjennom Berg-Hansen, som i utgangspunktet skal benyttes for alle tjenestereiser, omfattes, selv om disse kostnadene faktureres fra reisebyrået, og godkjennes gjennom fakturaflyt.

Vi har ikke foretatt noen undersøkelser av reiseregninger levert av andre enn havnedirektøren. Kostnadene til havnedirektørens reiser vil derfor totalt sett kunne være større enn reiseregningene og utleggene vi har gjennomgått.

Utvalg:

Vi har på stikkprøvebasis gjennomgått 12 reiseregninger og 20 utlegg som havnedirektøren har levert via reisemodulen per 31.12.22 for perioden 01.01.2022 til 31.12.2022. Vi har fått tilgang til reiseregningene med bilag. Vi har i tillegg på stikkprøvebasis gjennomgått 12 fakturaer som mottas fra Berg-Hansen og godkjennes gjennom fakturaflyt.

Observasjoner og anbefalinger

Omfanget av reiser i perioden

Havnedirektør har levert 25 reiseregninger for totalt ca. 192.000,- kr. for perioden 01.01.2022 - 31.12.2022. Dette er en oppgang på ca. 151.000,- kr fra foregående år, som var preget av covid restriksjoner.

Oppsummering alle reiser:

Formål	Totalt beløp reiseregninger	Beløp gjennomgått av internrevisjonen
Relatert studie NHH	54 818	18 626
Relatert Norske Havner møter/seminarer	13 165	1 650
Relatert Cruise Norway/Europe	63 687	49 740
Relatert internasjonale havnekonferanser/-møter	46 329	15 660
Andre møter og seminarer	14 496	7 004
	192 495	92 680

Omfanget av utlegg i perioden

Havnedirektør har levert utlegg for totalt ca. 470.000,- kr. for perioden 01.01.2022 - 31.12.2022. Dette fordeler seg på 385 transer/linjer. 198.700 kr av dette utgjør studieavgift og semesteravgift ved NHH for 2022. Andre utlegg omfatter blant annet deltakeravgifter, flyreiser, tog og flytog, taxi og parkering, lunsj og middag samt andre utlegg.

Diett og trekk for diett inngår også i dette grunnlaget, samt km-godtgjørelse.

Omfang av reiser fakturert gjennom Berg-Hansen

Havnedirektør har bestilt reiser gjennom Berg-Hansen for totalt ca. 194 000 kr i perioden 01.01.2022 - 31.12.2022. Dette fordelte seg på 72 transer/linjer og omfatter fly og hotellbookinger foretatt gjennom Berg-Hansen Reisebureau AS.

Hovedinntrykk

Oppsummert finner vi at havnedirektøren i all hovedsak oppfyller krav til formalia rundt registrering og levering av reiseregninger. De er tidsriktige, og alle originale bilag er vedlagt. Ingen beløp fremstår urimelig på de kontrollerte reisene. Det er vedlagt formålsbeskrivelse og tilhørende agenda til hver reise.

Forbedringsinnspill: For at kontrollen skal fungere best mulig i forhold til sin hensikt bør reiseregningene tilgjengeliggjøres raskere og i takt med at de registreres, slik at populasjonen for kontrollen blir fullstendig. Under gjennomgangen har det tidvis vært sen tilgjengeliggjøring av

reiseregninger og tilhørende dokumentasjon, som forsinker internrevisjonens gjennomgang og skapt forvirring rundt populasjonen.

Andre observasjoner og refleksjoner

Andre observasjoner og refleksjoner som deles med styret.

- Valg av transportmiddel:
 - Statens særavtale om reiser innenlands, fastsetter at reisen skal utføres basert på en samlet vurdering av den hurtigste, rimeligste og mest miljøvennlige reisemåten, så langt dette er forenelig med en effektiv og forsvarlig gjennomføring av reisen. Ved gjennomgang av reiseregninger, registrerte vi at Havnedirektør ved flere anledninger velger taxi over offentlig transport. Vi kan se mange grunner til at dette kan være hensiktsmessig. For både Havnedirektøren, øvrige ansatte og kontrollorganer, ville det vært hensiktsmessig om det i reiseretningslinjene var tydeliggjort hva som er akseptabel bruk av taxi framfor offentlig transport.
- Kostnader tilhørende datterselskap av Hav Eiendom:
 - Under gjennomgangen av reiseregninger og utlegg er det funnet flere reiseregninger som gjelder datterselskapet Hav Eiendom, men som er utleggsført hos Oslo Havn KF. Kostnaden for dette bør fremover rettes til datterselskapet Hav Eiendom.
- Kompetanseheving:
 - Det er ved flere anledninger utgiftsført for kostnader i forbindelse med studier på NHH. Det er lagt inn reiseregning for drikke på 416 kr og taxi til og fra NHH til kr. 1 982. Internrevisjonen er ikke kjent med hvilke kostnader Oslo Havn skal dekke som del av avtalen om kompetanseheving. Havnedirektør opplyser at det er avtalt med styreleder at utgiftene i forbindelse med kompetanseheving føres som en ordinær tjenestereise og at han i perioden hadde en brukket ankel som førte til redusert mobilitet over tid.
- Hotell ved konferanse i Oslo:
 - Det er valgt å føre utlegg for hotell til kr. 1 650 i forbindelse med Havnekonferanse i Oslo da hotellet er eid av Hav Eiendom hvor Havnedirektør var styreleder og han så det som en god mulighet til å vurdere hotellet slik at han kunne anbefale hotellet til andre. Havnedirektør bor selv i Oslo. Havnedirektør informerer om at dette var en engangshendelse, basert på grunnene beskrevet over. Utgiften bryter ikke med regelverk tilknyttet reiseregninger, men vi mener det vil være hensiktsmessig for Oslo Havn å presisere hvilke type utgifter Oslo Havn skal dekke for Havnedirektør.
- Måltider som er særskilt utgiftsført:
 - Utgifter til kost på reiser skal ifølge statens personalhåndbok følge fastsatte satser. Det må foreligge særlige grunner for å dekke måltid etter regning. Det er ved gjennomgangen avdekket enkelte eksempler der måltider er tatt på regning istedenfor å dekkes av fastsatte satser uten at det er noen åpenbar særskilt grunn. Vi er ikke gjort kjent med hvorvidt særskilt grunn foreligger for disse

tilfellene.

Anbefalinger

Anbefalinger til forbedring av rutiner og retningslinjer:

- Gjennomgå praksis rundt diett/måltid etter regning.
- Gjennomgå praksis på hvilken juridisk enhet kostnaden tilfaller.
- Gjennomgå regelverket rundt valg av transportmiddel for å sikre etterlevelse av regelverket.
- Gjennomgå hvilke typer kostnader som er formålsforenlig for Oslo Havn og utarbeide en rettleddning på hvilke typer utgifter Oslo Havn skal dekke for Havnedirektør.
- Attestering og godkjenning av faktura fra Berg-Hansen bør inkludere en gyldighetskontroll av faktura, hvor det kontrolleres at reisen er en jobbreise, for å redusere risikoen for at det blir bestilt private reiser gjennom Berg-Hansen.